

Sak 9: Innmeldte saker

Praksisendring/vurdering av inne- og utekatt

Innmeldt av Nina Sveen og Jenny L. H. Skjellnes

Bakgrunn

Katten regnes som et selvstendig og uavhengig rovdyr med naturlig jaktinstinkt og behov for å bevege seg fritt fysisk og mentalt, men det finnes store forskjeller i personlighet og aktivitetskrav mellom individer og raser.

Flere bor tett, i blokk eller alene, og kan ikke tilby trygge utemuligheter for katt. Samtidig ønsker mange likevel kjæledyr og ofte en katt. DNSTs strenge praksis for utekatt gjør at mange katter blir værende lenge i fosterhjem, selv om de kunne fått et godt liv som innekatt i et "forevighjem". Og som følge av det mister folk som kunne ha blitt gode katteeiere. Disse vil skaffe seg katt fra gratisaktører, som er potensielt risikofylt for både dyr og eier.

DNST har tradisjonelt hatt en streng og ensidig praksis for å adoptere ut alle katter som utekatter, det er gjort noen få unntak som har vært begrunnet i ulike fysiske sykdommer/syndrom som har gjort at kattene mest sannsynlig ikke hadde overlevd et uteliv. I siste rekke ville raskere adopsjon kunne frigjøre omløpstiden i organisasjonen, og vi kunne hjulpet flere.

Lovgrunnlag

Dyrevelferdsloven krever at:

- **§3:** individets behov skal ligge til grunn.
- **§23:** miljø og stimuli skal være tilstrekkelig – både inne og ute.
- **§24:** dyr skal ha nødvendig tilsyn

Utekatt – vurdering

Katter har sterk egenart knyttet til jakt, utforskning og bevegelse. I ideelle omgivelser gir uteliv verdifull stimulering, og for de fleste katter er dette avgjørende for å ha et godt liv. Uteliv innebærer også risiko for sykdom, skader, slåssing med andre dyr, katter og trafikk, samt risiko for skadet fra mennesker. Det er krevende å definere hva som er et tilstrekkelig trygt utemiljø, og mange eiere har ikke mulighet til å tilby dette. Ansvarlig kattehold krever uansett tett oppfølging fra eier.

For eksempel er ikke katten skodd for uteliv store deler av vinteren, her til lands. I Dyrebeskyttelsen Norge sin etiske plattform tar de til orde for å holde katten inne fra

skumring til daggry, når de fleste velferdsproblemer oppstår. Å gi en katt optimale levevilkår er uansett et stort ansvar fra eier.

Innekatt – vurdering

Selv om det er individuelle forskjeller så har selvsagt katter som skal være inne samme instinkt som en utekatt, og trenger god tilrettelegging innendørs i tråd med dette. Det vil kreve noe annet og mer av eier. Utemiljø må lages inne. De må ha for eksempel tilrettelagt plass areal(antall kvadrat), utnytte høyde/ klatring(kan kompensere for areal), ivareta jaktinstinkt (aktiv foring) også for å ha vektkontroll (helse), utløp for energi (lek), tilgang til frisk luft (balkong/utegård e.l), do-hygiene/kapasitet (antall katter + 1) for å nevne noe.

Atferdsendringer og sykdom vil mest sannsynlig oppdages raskere.

Et godt tilrettelagt innemiljø gir høy trygghet og lav risiko for sykdom og ulykker.

Forutsetninger for å ta riktig valg for kattene:

Forankret i Dyrevernsloven uavhengig av inne-og utekatt.

Organisasjonen har et stort ansvar for å finne riktige eiere til kattene, og derfor er det av stor betydning at det gjøres på best mulig måte, altså ut fra hver enkelt katts atferd - noe som ofte kommer, i de fleste tilfeller, til syne i fosterhjemmene, og eventuelt på hjelpesenteret. Et eksempel er katten Runa som vi har hatt inne siden 2022, avbrutt av en adopsjonsperiode på 9 måneder, og kom i retur august 2024, fordi det ikke matchet med eiers egen katt. Hun har bodd i totalt 7 ulike fosterhjem, heldigvis kom hun tilbake til det fosterhjemmet hun dro fra ved adopsjon, og bor der fortsatt. Hun viser ingen tegn på, og ønske om et uteliv, hun er tam og trygg i fosterhjemmet, og kunne ha fått et godt liv som innekatt i det riktige adopsjonshjemmet. Dette er bare ett eksempel, vi har hatt og har flere katter som Runa.

Det er aldri garanti for at alt blir riktig, alle gangene, siden katter ikke viser tydelig ønsker og behov i sin kommunikasjon til mennesker. Vi må ta valg for dyrene etter beste evne og intensjon. Vi vet at de aller fleste dyreeiere vil sine dyr det aller beste og vil legge til rette så mye de kan.

Organisasjonen bør sette klare rutiner med sjekklister, for vurdering av både ute og innekatt. For å sikre god dyrevelferd bør vurderingene ta utgangspunkt i den enkelte kattens helse, atferd og behov. For å vurdere eiere som ønsker innekatter, må organisasjonen bestrebe seg å ha like mye kunnskap om dette, på samme måte som man må ha kunnskap om katter som skal gå ute. På samme måte som ved utekattadopsjoner finnes litteratur, forskning og erfaringer som organisasjonen må tilegne seg.

De fleste kattene som kommer inn til organisasjonen er forvillede og utrygge individer som enten aldri har hatt en eier, eller som har kommet bort fra, blitt forlatt eller dumpet av tidligere eiere. Disse kattene har ofte en krevende bakgrunn og trenger først og fremst tid, trygghet og målrettet sosialisering. De trenger også eiere som forstår deres historie og begrensninger. Mange vil aldri bli typiske "kosekatter", og noen vil heller ikke tolerere tett fysisk kontakt.

En slik bakgrunn kan gi svært ulike utfall: Noen vil raskt søke et liv utendørs igjen, mens andre legger bak seg et hardt liv ute og trives best i et trygt, skjermet innemiljø. Fosterhjemperioden kan derfor gi indikasjon på hvilken livsform som gir den enkelte katten best dyrevelferd. Det er det organisasjonen i praksis gjør i dag. Som for eksempel "Kattene-våre"-skjema og innhenting av annen informasjon hos fosterhjemmene, samt informasjon om helse hos obligatoriske veterinærbesøk.

Et annet, men essensielt tema er hvorvidt katten er adopsjonsklar. Det er et stort tema i seg selv og gjenstand for diskusjon. Det legges til grunn at kattene er per definisjon adopsjonsklare, til det rette hjemmet.

Hvorfor endring er nødvendig

- Flere katter kan få tilpasset adopsjon.
- Individvurdering gir bedre dyrevelferd i samsvar med lovverket og DN sin etiske plattform.
- Praksisen tilpasses dagens bo- og samfunnssituasjon.
- Reduserer risiko for uansvarlige anskaffelser fra gratisaktører.
- Fosterhjem og hjelpesystemet får økt kapasitet.

Forslag til vedtak

1. **Individvurdering:** Alle katter vurderes individuelt i tråd med Dyrevelferdsloven, med tanke på om de skal være inne- eller utekatt.
2. **Innekatt-adopsjon:** Katter som vurderes å ha god dyrevelferd som innekatter, kan adopteres som det.
3. **Utekatt:** Anbefales når utemiljøet vurderes som trygt og forsvarlig.
4. **Dokumentasjon og veiledning:** Adopsjonsansvarlige skal dokumentere vurderingene og gi tydelig veiledning om krav til stimuli, miljø og tilsyn, uavhengig av inne- eller utekatt adopsjon.